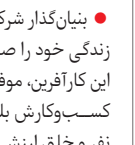

یادداشت

چالش‌های تأمین مالی بخش خصوصی در ایران

سعید مشهدی*

● بنیان‌گذار شرکتی را تصور کنید که چندین سال از زندگی خود را صرف ایجاد کسب‌وکار جدیدی کرده. این کار آفرین، موفقیت خود را نه‌تنها در سودآوری کسب‌وکارش بلکه در قیال ایجاد شغل برای ده‌ها نفر و خلق ارزش برای اقتصاد و جامعه می‌بیند؛ اما وی هم‌اکنون به نقطه‌ای از چرخه کسب‌وکار خود رسیده که برای تداوم رشد و عقب‌نماندن از رقبای سرسخت خود، نیازمند سرمایه ۱۰۰میلیاردتومانی است. این مثال تنها نمونه‌ای از صدها کار آفرینی است که با انگیزه و پشتکار بی‌ظنیر خود، کسب‌وکارهای بزرگ و کوچکی را تأسیس کرده، برای بقای آن جنگیده و حالا به دنبال رشد آن هستند، اما هنگامی که به دنبال تأمین مالی می‌روند با درهای بسته و ناامیدی فراوان روبه‌رو می‌شوند؛ چراکه موانع زیادی در این راه برای شرکت‌های خصوصی وجود دارد.

در بازارهای مالی، تأمین مالی شرکت‌ها عموماً توسط شرکت‌های تأمین سرمایه انجام می‌شود. شرکت‌های تأمین سرمایه نقش واسطه‌گر را بین صاحبان سرمایه و متقاضیان سرمایه ایفا می‌کنند و به تخصیص بهینه سرمایه میان سازمان‌ها کمک می‌کنند. این شرکت‌ها از طریق عرضه اولیه عمومی سهام شرکت‌ها، انتشار اوراق بدهی، جذب سرمایه از سرمایه‌گذاران حقیقی یا حقوقی، ادغام و تملیک، یا خرید و فروش سهام شرکت‌ها تأمین مالی در بخش عمومی و خصوصی را انجام می‌دهند.

با این توضیحات، شرکت‌های خصوصی با چه چالش‌هایی در مسیر تأمین مالی روبه‌رو می‌شوند و چطور می‌توان مسیر تأمین مالی را برای آنها هموارتر کرد؟ موفقیت یک کسب‌وکار صرفاً به توانایی مدیران، با ایده و خلاقیت آنها وابسته نیست و ششامین مهم‌ترین دلیل تداوم رشد، جذب سرمایه و تأمین مالی به‌موقع باشد. نقطه مشترک تمام استارت‌آپ‌های موفق در ایران، وجود ردپایی از شرکت‌های تأمین سرمایه در مراحل جذب سرمایه آنها بوده است. اما درحال حاضر، شاید تنها دو یا سه شرکت تأمین سرمایه توانایی ارائه خدمات تخصصی را متناسب با نیازهای شرکت‌های خصوصی را دارا باشند، به خصوص در حوزه تأمین مالی از سرمایه‌گذاران بین‌المللی.

بنابراین اولین چالش پیش‌روی شرکت‌های خصوصی، عدم ارائه خدمات تخصصی و عدم آشنایی با فرآیندهای تأمین مالی توسط شرکت‌های تأمین سرمایه است. عموم شرکت‌های تأمین سرمایه ایرانی خود را به ارائه خدمات سنتی (مانند مشاوره عرضه اولیه و انتشار اوراق) محدود کرده‌اند، به همین دلیل تمرکز خود را بر مشتری‌های بزرگ‌تر با نیازهای شفاف‌تر در بخش عمومی قرار داده‌اند. کمبود شرکت‌های تخصصی تأمین سرمایه باعث شده که سازمان‌های کوچک‌تر، بدون واسطه با سرمایه‌گذاران ارتباط بگیرند که این‌ روش قطعاً به هدررفت زمان و کاهش نرخ موفقیت تأمین مالی منجر خواهد شد. دومین چالش تأمین مالی بخش خصوصی، چالش‌های قانونی در این حوزه است. در قانون تجارت کشور ما، اساسنامه شرکت تنها سند قابل‌انکا از نظر قانونی است و اسنادی مانند موافقت‌نامه سهامداران ارزش قانونی ندارد. شرکت‌های نوپا و استارت‌آپی در اکثر مواقع فقط دارای موافقت‌نامه سهامداران هستند که این مسئله در فرایندهای تأمین مالی، هم برای مشاور و هم برای سازمان چالش بزرگی خواهد بود. چالش‌های قانونی دیگری که در کشور ما وجود دارد، نظام رایج گزارشگری غیرهمگن و غیرشفاف است که پررنگ‌ترین نمود آن، دودفق‌ره‌بودن شرکت‌های خصوصی است. برخی دیگر از چالش‌های قانونی شامل عدم پیش‌بینی فرآیندهایی مثل ادغام و تملیک یا تصاحب آ یک شرکت توسط شرکتی دیگر است. به‌عنوان مورد سوم می‌توان به عدم آشنایی کافی مدیران با اصول حاکمیت شرکتی اشاره کرد. موفقیت فرایند تأمین مالی، از شروع مذاکرات تا به سرانجام رسیدن معامله، نیازمند دسترسی به اطلاعات مالی و عملیاتی شفاف و دقیق از کسب‌وکار است. بر اساس تجربه، شرکت‌های کوچک‌تر به دلیل عدم آشنایی مدیران با اصول حاکمیت شرکتی، به‌خصوص در حوزه تأمین مالی، از سیستم‌ها و

زیرساخت‌های مستندسازی مالی و عملیاتی قابل اتکا برخوردار نیستند که این مسئله دلیل اصلی برای به طول انجامیدن فرایندهای تأمین مالی است. به‌عنوان جمع‌بندی به نظر می‌رسد بازار مالی ایران به‌خصوص در حوزه تأمین مالی آینده مبتنی پیش‌روی خود خواهد داشت. در سال‌های آینده شاهد تخصصی‌تر شدن خدمات و افزایش دانش و تجربه شرکت‌های تأمین سرمایه خواهیم بود. همچنین خبرهای مثبتی مانند مذاکرات برجام و تغییر دولت می‌توانند به ثبات اقتصادی، کاهش نوسانات ارزی و ورود مجدد سرمایه‌گذاران بین‌المللی منجر شود.

✦**کارشناس ارشد تأمین مالی، گروه مالی فیروزه**

- Investment Bank
- SHA
- Takeover

در اهمیت جایگاه رئیس‌جمهور در فعالیت مناطق آزاد همین بس که ایشان رئیس یکی از مهم‌ترین شوراهای میان‌نهادهی ساختار حکومتی کشورمان است که در قانون اساسی به آن اشاره‌ای نشده «شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی» که نهادی برای هم‌افزایی همه نهادهای درگیر اجرای مزایا و معافیت‌های قانونی مناطق آزاد است. سخن آخر را باید ابتدای بحث عنوان کرد: ظرف چند هفته اخیر هیچ‌یک از عزیزانی که در حال رقابت برای جلب نظر مردم برای حضور در انتخابات هستند؛ اشاره‌ای به مناطق آزاد نداشته‌اند تا روبیکرد فرد پیروز در سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری مشخص شود؛ نکته حائز اهمیت اینکه هشتمین رئیس جمهور به جای هشت منطقه با ۱۵ منطقه و به‌جای شش با ۱۳ استان مرزی دارای منطقه آزاد مواجه است. این سکوت بیانگر عدم لحاظ مناطق آزاد به‌عنوان یکی از ارکان و سازوکارهای کسب‌وکار در محیط بین‌المللی و گسترش همکاری‌های منطقه‌ای، رونق تولید، تسهیل و تسریع تأمین مواد اولیه و کالاهای مورد نیاز و درنهایت؛ رقابتی و شفاف‌کردن مبادلات اقتصادی کشور است.

نخست اینکه در عبارات و مبانی استدلالی کاندیداها ۱۲ دوره قیبل غلبه مؤلفه‌ها و متغیرهای اقتصادی (کلان و خرد) در مناظره‌ها و برنامه‌های تبلیغاتی عزیزان قابل ملاحظه است؛ اما متأسفانه امر سیاست بر اقتصاد برتری دارد، به حدی که بیشتر کاندیداها، با راهکارهای سیاسی به‌دنبال رفع مشکلات اقتصادی هستند. موضوعی که در این دوران با استناد به رفع مشکلات بورس، تورم، اشتغال و… طرف چند روز تا چند ماه، تا افزایش چندبرابری پرداخت یارانه، بیانگر این واقعیت خطرناک است که با وجود کارشناسان و صاحب‌نظران اقتصادی، در دامنه قله اجرایی کشور، نهنده‌ای از نظرات صاحب‌نظران استفاده نمی‌شود، بلکه برای عبور از گردنه سنگلاخ اقتصاد به کنشی تفریحی توسل جسته‌اند و این در حالی است که ابتدا وجود جاده‌ای صاف و قابل تردد لازم است تا بعد از آن جهت عبور از خودروی سواری بهره برد. باوربخشی از سیاست‌ورزان، بر تقسیم فقر بنا نهاده شده، به عبارتی از سیره علوی به نخلستان‌داران حضرت توحه نمی‌کنند، تقسیم عادلانه خزانه را مستند رفتار خود قرار می‌دهند. سومین گزاره بحث پیش‌روی بر دو پایه اصلی ستون‌های تشکیل‌دهنده بنا، سازوکار اقتصادی‌ای تحت عنوان مناطق آزاد در عرصه اقتصاد سیاسی

اقتصاد

انتظارات مناطق آزاد از هشتمین رئیس جمهوری

مجید میادنورد ـ کارشناس مناطق آزاد

بین‌المللی اشاره دارد. پایه نخست بر احترام به نهادهای مدنی و غیردولتی، یعنی بخش خصوصی و نهادهای مردم‌نهاد است که سویه دیگر آن باور عملی به حاکمیت قانون عرضه و تقاضا و عدم نظارت دستوری نهاد دولت بر امر اقتصاد و احترام به نقش محوری بخش خصوصی در حوزه‌های فعالیت اقتصادی است.

پایه دوم متکی بر نقش مناطق آزاد تجاری– صنعتی در معادلات و مراودات اقتصاد سیاسی در دوران جهانی‌شدن است. درحالی‌که کشورها از مدل‌های ایجاد مناطق آزاد در نقاط مرزی به‌منظور تنظیم و هدفمندکردن مراودات اقتصادی در زمینشان خود به‌گونه‌ای از همکاری اقتصادی دو یا چندجانبه، به رژیم‌های تجارت آزاد آمده‌اند! ما هنوز باور نداریم ایجاد مناطق آزاد در نقاط مرزی یعنی ارسال پالس‌های مثبت برای همکاری با کشور همسایه، یعنی اشاره دولت به وجود برنامه بلندمدت برای منطقه‌ای که دارای ظرفیت‌های مناسبی است که در آن منطقه آزاد ایجاد شده تا به‌عنوان عامل پیشران در توسعه اقتصاد منطقه‌ای به ایفای نقش بپردازد.

چهارمین موضوع حائز اهمیت که از فحوائ رقابت‌های کاندیداهای ریاست‌جمهوری به‌عنوان فراتحلیل حاصل می‌شود، این امر است که بعد از گذار سه دهه از وجود سازوکاری مانند مناطق آزاد تجاری–صنعتی در عرصه اقتصاد داخلی و بین‌المللی ایران؛ هنوز درک صحیح و مبتنی و واقعیتی از کارویژه‌ها و کارکردهای یک منطقه آزاد نداریم و اساساً هنوز مناطق آزاد را در دو مفهوم انتزاعی میان‌تهپی ایجاد زیرساخت و توسعه اقتصادی و افزایش صادرات محدود کرده‌ایم.

پیدا و پنهان «کشف آب از اعماق ایران»

عمق دوهزار و ۲۰۰ متر (و بعدها به‌طور مستقل توسط حوزه معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهور تا عمق سه‌هزار و ۱۰۰متر) بود. به گفته وی آبدهی این چاه با استفاده از پیماز توسط پمپ شرکت نفت هفت لیتر بر ثانیه و شوری آن نزدیک به آب دریا بود که با جفر یک حلقه چاه کم‌عمق آب‌دهی مذکور و البته با کیفیت خیلی بهتر و با هزینه‌های کمتر قابل دسترسی است. لازم به ذکر است چاه مذکور در ابتدا به‌صورت آرتزین (با آبدهی حدود ۴ لیتر بر ثانیه) بود اما پس از گذشت مدت کوتاهی به‌سرعت از حالت آرتزین خارج شد و بنابراین خروج آب به‌صورت پمپ امکان‌پذیر است. معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا نوشت: ویدئویی که به‌صورت گسترده‌ای در فضای مجازی منتشر شده، مربوط به عملیات شست‌وشوی یک چاه معمولی بوده و هیچ‌گونه ارتباطی با چاه حفاری‌شده در سیستان ندارد.

این ویدئو چند سال پیش نیز در فضای مجازی پخش شده و اخیراً

و منسوبان رئیس‌جمهور، دوره‌ای مکانی برای دورزدن تحریم، دورانی از وجود قاچاق فراوان و انحراف از مسیر اصلی در این مناطق سخن گفته شد و در مقطعی نیز مناطق آزاد پالوتی برای برنامه‌های ملی بود؛ در نتیجه هنوز نمی‌دانیم مناطق آزاد چیست تا براساس شناخت صحیح (جامع و مانع) بدانیم از این سازوکار چگونه و برای رسیدن به چه هدفی باید بهره‌برداری کرد؟

پنجمین موضوع قابل‌توجه عدم تعهد دولت‌ها و مجلس‌های سه دهه اخیر به موجودیتی تحت عنوان مناطق آزاد تجاری–صنعتی است. مناطق آزاد در حالی با انتقاد و تخریب مواجه می‌شوند که بیش از ۳۰ درصد از قانون و مقررات این مناطق و حتی قوانین بالادستی آن یعنی اصل ۱۲ سیاست‌های کلی نظام که از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شده تا ماده ۶۵ احکام دائمی توسعه کشور در مناطق آزاد به اجرا درنیامده و نهادهای عضو شورای‌عالی مناطق آزاد با تفسیر به رای به نفع قوانین سرزمین اصلی، تعمیم قوانین داخلی به محدوده حاکمیتی مناطق آزاد و عدم اجرای مزایا و معافیت‌های سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی در این مناطق هزینه زمانی، مالی و اداری متغف‌شدن از مناطق آزاد را برای سرمایه‌گذاران داخلی سخت می‌کنند؛ موضوعی که بر خورد با سرمایه‌گذار خارجی که با رژیم حقوقی و فرهنگ تجاری دیگری کام در فعالیت اقتصادی در کشورمان نهاده و با شدت و جدیت بیشتری در دستور کار قرار دارد.

نتیجه‌گیری: مناطق آزاد زبان بین‌المللی است؛ درحالی‌که برای حضور و اثرگذاری بر جهان پیرامون خود با تکیه بر ظرفیت‌ها و مزیت‌های ژئواستراتژیک و ژئوکانومیک بی‌نظیر در معادلات جهانی، تفکر شیعی– ایرانی‌پویا و ناسیه تاریخی و رویای تحقق الگوی حکومتی متعالیه، به‌دنبال الگوسازی برای جهان قرن بیست‌ویکم هستیم، باید در زبان نزدیک به زبان جهانی سخن راند؛ به عبارتی در منظر جهانی باید نسستی معقول میان قول و فعل ما حکم‌فرما باشد.

در پایان به دلیل ازدیاد بازیگران و بهره‌مندان منافع مناطق آزاد از شش به ۱۳ استان که تعدد دولت‌مردان، نمایندگان مجلس و… را به‌همراه دارد تا به توجه به روش‌رشدبودن جامعه ایرانی که از تابع‌بودن، به شهروندی‌های مسئول درحال ارتقای نقش و جایگاه برای خود در قبال حکومت تبدیل شده‌اند، امید می‌رود احترام به اجرای قانون، چراغ راه آینده‌ای درخشان برای ایران و ایرانی باشد و بماند.

بازنشر یافته است. قابل به ذکر است عملیات شستن چاه یک روش معمول پس از حفاری به روش دورانی در آبرفت یا سازند سخت است و منبع ویدئوی منتشرشده نامشخص بوده و بنابراین حتی ممکن است مربوط به ایران هم نباشد، همچنین دکل حفاری مورد استفاده در این ویدئو با دکل حفاری چاه سیستان متفاوت است. خامسی اظهار کرد: لازم به توضیح است انتشار گسترده مطالبی بدون پشتوانه علمی و بدون ارتباط از این دست از سوی افرادی با عناوین دکتر، مهندس، کارشناس آب ژرف و… بدون هیچ‌گونه تخصصی درخصوص آب‌های زیرزمینی سابقه دارد و به‌همین دلیل به‌جای انتشار مبانی علمی موضوع در محافل علمی و مجلات رسانه‌های تخصصی از طریق فضای رسانه‌ای و مجازی منتشر می‌شود. به گفته او بدیهی است انتشار مطالبی از این قبیل ویدئوها، صرفاً باعث افزایش انتظارات در بخش قابل‌توجهی از مردم می‌شود که نتیجه آن کاهش بهره‌وری در آب کشور خواهد بود.

خبر ویژه

از سوی بانک مسکن انجام می‌شود پرداخت تسهیلات اشتغال‌زایی با اولویت زنان سرپرست خانوار

● محمدحسن علمداری، عضو هیئت‌مدیره بانک مسکن با اعلام این خبر، به بخشنامه بانک مرکزی در راستای قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور اشاره کرد و به پایگاه خبری بانک مسکن– هیینا، گفت: مطابق با بخشنامه بانک مرکزی مبنی بر رعایت مفاد بند (ب) تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، هیئت‌مدیره بانک مسکن، مصوبه‌ای را در راستای اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه اشتغال‌زایی به مددجویان و کارفرمایان طرح‌های اشتغال کمیته امداد امام خمینی (ره)، به تصویب رساند.

وی افزود: به همین منظور و با توجه به مصوبه اخیر هیئت‌مدیره بانک مسکن، سهمیه شعب بانک مسکن برای پرداخت این نوع از تسهیلات قرض‌الحسنه اشتغال‌زایی به مددجویان تعیین و تخصیص پیدا کرد. وی تأکید کرد: به‌این‌ترتیب شعب بانک مسکن موظف هستند طبق اولویت‌های تعیین‌شده و مطابق با معرفی‌نامه‌های ارائه‌شده از سوی متقاضیان نسبت به پرداخت این تسهیلات اقدام کنند. علمداری به سقف ریالی و سایر شرایط پرداخت این نوع تسهیلات اشاره و اظهار کرد: براساس پیش‌بینی به‌عمل‌آمده این تسهیلات اشتغال‌زایی به مددجویان قرار است با اولویت زنان سرپرست خانوار ضمن رعایت سایر ضوابط و مقررات پرداخت شود.

به گفته وی سقف فردی طرح‌های خوداشتغالی و مشاغل خانگی (انفرادی) معادل ۵۰ میلیون تومان پیش‌بینی شده است، وی درعین‌حال عنوان کرد: سقف تسهیلات اشتغال‌زایی مربوط به طرح‌های کارفرمایی که در آن حداکثر تا ۴۰ نفر مشغول به کار هستند نیز معادل دویلمیلیارتومان تعیین شده است. عضو هیئت‌مدیره بانک مسکن مدت زمان بازپرداخت تسهیلات اشتغال‌زایی به مددجویان را هفت سال (۸۴ ماه) اعلام کرد و گفت: نرخ سود تسهیلات نیز معادل چهار درصد است، ضمن آنکه متقاضیان برای دریافت این نوع از تسهیلات قرض‌الحسنه نیازمند ارائه معرفی‌نامه کمیته امداد امام خمینی (ره) به بانک به‌عنوان مجوز شغلی هستند.

وی ادامه داد: از همین‌رو شعب بانک باید نسبت به کنترل مدارک و مستندات مربوط به شغل مندرج در معرفی‌نامه متقاضی عمل کنند. وی همچنین تصریح کرد: جهت اعطای این نوع از تسهیلات به‌صورت کارفرمایی و بیش از ۵۰ میلیون تومان، اخذ وثیقه ملکی منطبق بر ضوابط و مقررات مربوط به بخشنامه‌ها و دستورالعمل وثایق و تضمینات بانک ضمن رعایت سایر ضوابط و مقررات ذی‌ربط الزامی است. وی گفت: صرفاً آن دسته از معرفی‌شدگانی که نسبت به تشکیل پرونده اقدام کرده‌اند، حداکثر تا پایان خردادماه سال جاری از تسهیلات مذکور بهره‌مند خواهند شد. عضو هیئت‌مدیره بانک در پایان گفت: تسهیلات قرض‌الحسنه اشتغال‌زایی یکی از چندین نوع تسهیلات حمایتی بانک مسکن است که هرساله با توجه به بخشنامه بانک مرکزی، این بانک در جهت حمایت از تولید و اشتغال‌زایی به متقاضیان پرداخت می‌کند. شعب بانک مسکن نیز در راستای حمایت از تولید داخلی تلاش دارند تا فرایند پرداخت این نوع تسهیلات را برای متقاضیان تسهیل و تسریع کنند، به‌ویژه آنکه اولویت دریافت این نوع تسهیلات با زنان سرپرست خانوار تعیین شده است.

افزایش ۸۸درصدی کمک‌هزینه نگهداری بازنشستگان ازکاراقتاده کلی

● معاونت فنی و عملیات بیمه‌ای صندوق بازنشستگی فولاد در اطلاعیه‌ای از افزایش ۸۸درصدی کمک‌هزینه نگهداری بازنشستگان ازکاراقتاده کلی خبر داد.

به گزارش روابط عمومی صندوق بازنشستگی فولاد، در این اطلاعیه آمده است: از جمله خدمات حمایتی ارائه‌شده در صندوق بازنشستگی فولاد، پرداخت کمک‌هزینه نگهداری به‌منظور جبران بخشی از هزینه‌های جاری ازکارافتادگان کلی بیش از ۷۰ درصد تحت پوشش صندوق می‌باشد که با توجه به شرایط اقتصادی و مشکلات این عزیزان یکی از دغدغه‌های صندوق افزایش مبلغ مذکور بود که خوشبختانه با پیگیری‌های به‌عمل‌آمده و تأمین منابع مالی مجوز افزایش مبلغ کمک‌هزینه نگهداری از اسفندماه ۱۳۹۹ به میزان ۵۰ درصد، از ارکان صندوق اخذ شد. همچنین علاوه بر افزایش ۵۰درصدی مقرر گردید هم‌ساله به میزان درصد افزایش سنوتاری اعلامی از طرف هیئت محترم وزیران مبلغ کمک‌هزینه نیز افزایش یابد.

بر این‌اساس در خرده‌ادامه سال جاری کمک‌هزینه نگهداری مشمولین صندوق فولاد پس از اعمال موارد مذکور با ۸۸ درصد افزایش پرداخت و معوقه آن نیز پرداخت می‌گردد.

غیردولتی محسوب می‌شوند، لذا قسمت پایانی نامه سرپرست امور هماهنگی و رفع اختلافات حقوقی دستگاه‌های اجرایی معاونت حقوقی رئیس‌جمهوری که دامنه شمول حکم مقرر در ماده ۵۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و ماده ۹ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را نسبت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها صرفاً به ثبت اطلاعات مناقصات در مواردی که نهادهای ریاست‌جمهوری مردم یعنی کسانی محدود کرده، خلاف قانون و خارج از اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطل می‌شود.»

✦ **عضو هیئت‌علمی گروه حقوق دانشگاه تربیت مدرس**

دیوان عدالت، سد دولت در فرار از شفافیت معاملاتی رعایت قانون برگزاری مناقصات و انجام معاملات خود از طریق سامانه مذکور هستند». سازمان بازرسی توسعه، «دولت مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات متوسط و بزرگ وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳،۱۱،۳و دیگر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی به‌جز معاملات محرمانه، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲،۱۰،۱۷و قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳،۱۱،۳ تکمیل کند. کلیه دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و نهادهای عمومی غیردولتی مکلف به در انتهای رای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، تصریح شده است: «نظر به اینکه بر مبنای موازین

می‌کنند، درحالی‌که در واقعیت با گروه‌های مختلف و متکثر اجتماعی و منافع متعدد مواجه می‌شوند. به‌رسمیت‌شناختن گروه‌های مختلف اجتماعی، درک و مدیریت تضادها و تنش میان آنها مهم است. با استفاده از واژه مردم به‌جای جامعه، تناقض‌ها و تنش‌ها به بیگانگان، مفسدین و اخلاک‌ران اقتصادی نسبت داده می‌شود. درحالی‌که در جامعه با حرکات

قانونی به تکلیف دستگاه‌های مشمول سایر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی و کلیه معامله‌کنندگان بخش عمومی از جمله مؤسسات عمومی غیردولتی نسبت به ثبت‌نام در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت و انجام معاملات خود از طریق سامانه مذکور تصریح شده و مطابق بند ۱ ماده‌واحده قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب سال ۱۳۳۳، شهرداری‌ها از مصادیق مؤسسات عمومی غیردولتی هستند و دهیاری‌ها نیز بر اساس ماده‌واحده قانون تأسیس دهیاری‌های خودکفا در روستاهای کشور مصوب سال ۱۳۲۷ از جمله نهادهای عمومی